

وزارت کشور
سازمان شوراوری باو دیاری با می کشور

سازمان ارست آن الکریم

photo.aqr.ir

فصل بندی در پر تو زیست قرآنی

فروردين ماه ۱۴۰۰

باسم تعالی

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

سوره مبارکه البقرة آیه شریفه ۱۸۵

ماه رمضان [همان ماه] است که در آن، قرآن فرو فرستاده شده است، [کتابی] که مردم را راهبر، و [متضمن] دلایل آشکار هدایت، و [میزان] تشخیص حق از باطل است. پس هر کس از شما این ماه را درک کند باید آن را روزه بدارد، و کسی که بیمار یا در سفر است [باید به شماره آن،] تعدادی از روزهای دیگر [را روزه بدارد]. خدا برای شما آسانی می‌خواهد و برای شما دشواری نمی‌خواهد؛ تا شماره [مقرر] را تکمیل کنید و خدا را به پاس آنکه رهنمونیتان کرده است به بزرگی بستابید، و باشد که شکرگزاری کنید.

ماه مبارک رمضان... فرصت انابه است، فرصت رجوع به خدای متعال است، فرصت نورانی کردن دل و طراوت دادن به دلهاست و فرصت تضرع است... از این آیات باید استفاده کرد. فرصت خوبی است ماه مبارک رمضان؛ هم [به واسطه] دعاها در این ماه - چه آنچه مربوط به سحرها است، چه آنچه مربوط به روزهای شنباست - که دعائی است که مضامین آنها دل ما را نرم می‌کند و هم خودنفس روزه‌داری و توجه به وطنی؛ مابعد این احتیاج داریم.

جامعه اسلامی و انقلابی ما اگر چنانچه از ذکر الهی و یاد الهی و ششوع در مقابل پروردگار و تضرع در مقابل پروردگار غافل بشود، مطمئناً ضربه خواهد خورد، سبلی خواهد خورد؛ مطمئناً ناکام خواهد شد. مابعد آن اهداف والا، به آن خواسته‌های مطلوب، در صورتی می‌رسیم که بتوانیم یک تلاش مؤمنانه و صادقانه‌ای را دنبال کنیم و آن جز با توجه به خدای متعال و افزایش نورانیت دل و ارتباط دل با خدای متعال ممکن نیست؛ این، آن... اعتراف فرصت ماه رمضان... است. اساس حرف ما این است؛ باید مراقب باشیم.

مقام معظم رهبری ۱۳۹۶/۳/۲۲

مقدمه:

ظرفیت عظیم معنوی و فرهنگی ماه مبارک رمضان علاوه بر ایجاد تحولات فردی در روزه‌داران، باید پالایش (اندیشه‌ای، انگیزشی و رفتاری) و اصلاح اجتماعی را نیز موجب شود. در بستر آمادگی مؤمنان روزه‌دار برای بهره‌مندی از کلام الهی، تلاوت آیات فتح، پیروزی و گشایش می‌تواند آرامش را به دل‌های مضطرب برگرداند و قدم‌ها را برای ادامه راه محکم کند: «وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَ أَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ» (آل عمران/۱۳۹)

یکی از محورهای اساسی آیات نورانی قرآن کریم، تقویت اعتماد به نفس مؤمنین برای تحقق پیروزی است که نشان می‌دهد دستگاه تبلیغی نظام اسلامی، باید در لایه‌های عملیاتی، به حل مسائل و رفع موانع و امیدبخشی به جامعه مبتنی بر وعده‌های الهی بپردازد. باید قرآن را به‌عنوان پناهگاه امن جامعه اسلامی معرفی نمود تا در هنگام ناامیدی از حل مشکلات، نشاط و امید به آینده را برای شهروندان به ارمغان آورد.

ماه مبارک رمضان، بهترین فرصت شکل‌گیری یک اراده‌جمعی و مناسک توحیدی- اجتماعی برای ترویج روحیه فداکاری و ایثار و همبستگی و مشارکت اجتماعی است که در سایه آن حس خوب همدلی مؤمنانه و ایمان به توان مؤمنان منتشر خواهد شد.

با عنایت به اینکه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها به‌عنوان مهم‌ترین دستگاه خدمت‌رسان، دارای ارتباط مستقیم با شهروندان، در مناسبت‌های گوناگون به‌صورت مستقل و یا در تعامل با سایر نهادهای فرهنگی و اجتماعی، اقدام به برگزاری رویدادها و برنامه‌های اجتماعی و فرهنگی می‌نمایند، ضروری است به‌دلیل شرایط خاص کنونی از جمله شیوع کرونا و ضرورت اعمال محدودیت در اجتماعات و فاصله‌گذاری اجتماعی، با استفاده از تجربیات اجرای فعالیت‌های فرهنگی طی ماه‌های اخیر، ضمن بکارگیری ایده‌های خلاقانه اجتماعی و فرهنگی، برنامه‌های مناسبی را در مناسبت‌های پیش‌گفته به‌منظور تحقق وظایف و تکالیف ذاتی و قانونی مدیریت شهری اجرایی نمایند. در همین راستا شیوه‌نامه اجرایی " فصل بندگی در پرتو زیست قرآنی " برای اجرا در شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور ابلاغ می‌شود.

۱. اهداف

- ۱.۱. ارتقاء نشاط معنوی و احساس مسئولیت اجتماعی بین شهروندان.
- ۱.۲. تقویت روحیه مشارکت اجتماعی شهروندان.
- ۱.۳. تعمیق هویت دینی و پیوند معنوی شهروندان با الگوهای شخصیتی و رفتاری مطلوب جامعه اسلامی.
- ۱.۴. تبیین و ترویج کدهای اخلاقی بومی متناسب با مقتضیات سبک زندگی ایرانی و اسلامی مستند به آموزه‌های قرآنی.
- ۱.۵. بصیرت‌افزایی دینی و تبیین معارف اسلامی.
- ۱.۶. تقویت روحیه مقاومت و تاب‌آوری ملی و امید به آینده.
- ۱.۷. تقویت وحدت امت اسلامی با بهره‌گیری از آموزه‌های قرآن کریم.

۲. محورهای محتوایی و گفتمانی زیست قرآنی

- ۲.۱. همدلی و هم‌افزایی برای تحقق اهداف و آرمان‌های مشترک.
- ۲.۲. خدمت انسان دوستانه و بدون منت به بندگان خدا.
- ۲.۳. رعایت نکات اخلاقی و اصول حسن همجواری و هم‌نشینی.
- ۲.۴. اجتماع محوری و نفی فردگرایی، تقدم مصالح و منافع عمومی بر خواست و منافع شخصی.
- ۲.۵. افزایش مقاومت، تاب‌آوری، تحمل و صبر جامعه در برابر انواع ناملازمات، سختی‌ها و دشواری‌ها (تحقق صبر فعال).
- ۲.۶. خودشناسی، خودسازی و آسیب‌شناسی رفتار و سلوک فردی و اجتماعی.
- ۲.۷. تمرین مجاهدت و نفی راحت‌طلبی.
- ۲.۸. ساده زیستی و سبک‌باری در مسیر پیشرفت و تعالی.
- ۲.۹. نفی انحصارطلبی و انحصارگرایی و ترویج ایثارگری.
- ۲.۱۰. گسترش امید به آینده و باور به توان مردم.
- ۲.۱۱. تقویت و تثبیت عزم و اراده مردم برای حرکت و قیام در مسیر پیشرفت.
- ۲.۱۲. ایجاد میدان گفتمانی اعتماد به وعده قطعی الهی.
- ۲.۱۳. ایجاد زمینه و زنجیره "تواصی همگانی به صبر و حق".

۳. اهم برنامه ها و اقدامات اجرایی شهرداری ها و دهیاری ها

- ۳.۱. اجرای کرسی های تلاوت در بوستان های شهری با رعایت شیوه نامه های بهداشتی پیشگیری از شیوع کرونا.
- ۳.۲. برگزاری کارگاه های آموزشی سبک زندگی بر اساس آموزه های قرآنی.
- ۳.۳. برگزاری سامانه های نشاط قرآنی با عنوان عصری با قرآن در سطح شهر و فضاهای اجتماعی و فرهنگی تحت مدیریت شهرداری ها (بوستان ها، مراکز فرهنگی و...) با رعایت شیوه نامه های بهداشتی پیشگیری از شیوع کرونا.
- ۳.۴. تجلیل از فعالان و پیشکسوتان حوزه قرآنی شهر در قالب برنامه "عمری با قرآن".
- ۳.۵. برگزاری مسابقات قرآنی برای سطوح مختلف سنی از جمله کودکان و نوجوانان.
- ۳.۶. فضا سازی و تبلیغات محیطی متناسب با آموزه های قرآنی با استفاده از محتواهای ارسالی.
- ۳.۷. ترویج قرائت سراسری قرآن کریم با تأکید بر استفاده از ظرفیت فضای مجازی و پخش سراسری در میدان، اماکن تجمع و گذرگاه های اصلی شهر.
- ۳.۸. تبیین و ترویج نکات اخلاقی شهروندی با الهام از آیات قرآن کریم و سیره پیامبر اعظم (ص) و اهل بیت (ع) ایشان.
- ۳.۹. برگزاری مسابقات فرهنگی و هنری مرتبط با قرآن کریم در قالب نقالی قصص قرآنی، تصویرگری مفاهیم قرآنی، عکس، دل نوشته، خاطره نویسی قرآنی، داستان کوتاه و ...
- ۳.۱۰. ایجاد نمایشگاه های مجازی عکس و نگار گزهای خیابانی با موضوع آموزه های اخلاقی و معارف قرآن و اهل بیت (ع).
- ۳.۱۱. ترویج حرکت های اجتماعی با محوریت قرآن کتاب اخلاق و انسان دوستی.
- ۳.۱۲. اجرای دیوارنگاره و دیوار نوشته در معرفی شخصیت پیامبر اعظم (ص) و اهل بیت (ع) با الهام از آیات قرآن کریم.
- ۳.۱۳. ایجاد میزهای مشاوره تربیتی و اخلاقی بصورت حضوری و مجازی با رعایت شیوه نامه های بهداشتی شیوع کرونا.
- ۳.۱۴. برگزاری برنامه های اکرام و اطعام قرآنی به منظور جمع آوری کمک های مردمی و توزیع آن بین نیازمندان با مشارکت نهادهای ذی ربط، هیئات مذهبی و گروه های مردمی و جهادی.
- ۳.۱۵. تقدیر از خیرین قرآنی و هیئات مذهبی و گروه های مردمی و جهادی پیشتاز همدلی مؤمنانه.
- ۳.۱۶. اجرای طرح کرامت قرآنی برای آزادی زندانیان جرایم غیر عمد و مالی با همکاری خیرین، هنرمندان و گروه های مرجع.
- ۳.۱۷. تقدیر از خادمین بهداشت و سلامت با مشارکت تشکل های قرآنی.

۴. برخی کدهای اخلاقی سیره و سبک زندگی قرآنی مستند به آیات قرآن کریم

۴.۱. استقامت و پیروزی

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ
در حقیقت، کسانی که گفتند: «پروردگار ما خداست» سپس ایستادگی کردند، فرشتگان بر آنان فرود می‌آیند [و می‌گویند]: «هان، بیم مدارید و غمین مباشید، و به بهشتی که وعده یافته بودید شاد باشید.

سوره فصلت، آیه ۳۰

۴.۲. صبر در راه خدا و دفاع از مرزها

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! استقامت کنید! و در برابر دشمنان (نیز)، پایدار باشید و از مرزهای خود، مراقبت کنید و از خدا بپرهیزید، شاید رستگار شوید!

آل عمران، ۲۰۰

۴.۳. نزدیک بودن نصرت الهی

يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصُرَ اللَّهُ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ

پیامبر و کسانی که با وی ایمان آورده بودند گفتند: یاری خدا کی خواهد بود؟ بدان که پیروزی خدا نزدیک است.
آیه ۲۱۴ سوره بقره

۴.۴. همراهی خدا با صابران

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

و خدا و پیامبرش را اطاعت نمایید! و نزاع نکنید، تا سست نشوید، و قدرت شما از میان نرود! و صبر و استقامت کنید که خداوند با استقامت کنندگان است!

سوره انفال آیه ۴۶

۴.۵. پیروزی صابران

كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ

بسا گروهی اندک که بر گروهی بسیار، به اذن خدا پیروز شدند، و خداوند با شکیبایان است

سوره بقره آیه ۲۴۹

۴.۶. مستضعفان وارثان زمین

وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ

ما می خواهیم بر مستضعفان زمین منت نهیم و آنان را پیشوایان و وارثان روی زمین قرار دهیم

سوره قصص آیه ۵

۴.۷. خداوند، یاری گر پیامبر و مؤمنان

وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي آتَاكَ بِبَصَرِهِ بِالْمُؤْمِنِينَ

و اگر بخواهند تو را فریب دهند، خدا برای تو کافی است او همان کسی است که تو را، با یاری خود و مؤمنان، تقویت کرد

سوره انفال آیه ۶۲

۴.۸. امیدواری به رحمت خدا

يَا بَنِي آدْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَيَّأَسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَيْئَسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ

پسرانم! بروید، و از یوسف و برادرش جستجو کنید و از رحمت خدا مأیوس نشوید که تنها گروه کافران، از رحمت خدا

مأیوس می شوند

سوره یوسف آیه ۸۷

۴.۹. توصیه به تقوا و توکل بر خدا

مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا * وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ * وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ

و هر کس تقوای الهی پیشه کند، خداوند راه نجاتی برای او فراهم می کند * و او را از جایی که گمان ندارد روزی می دهد و

هر کس بر خدا توکل کند، کفایت امرش را می کند

سوره طلاق آیه ۲ و ۳

۴.۱۰. توأسی به حق و صبر

وَالْعَصْرِ * إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ * إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ

به عصر سوگند * که انسانها همه در زیانند * مگر کسانی که ایمان آورده و اعمال صالح انجام داده اند، و یکدیگر را به حق

سفارش کرده و یکدیگر را به شکیبایی و استقامت توصیه نموده اند!

سوره عصر

فصل بندی در توزیع قرآنی

۴.۱۱. برتری مؤمنان

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ وَأَنْتُمْ الْآعْلُونَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتَرَكُمُ أَعْمَالِكُمْ

سستی نکنید و به سازش و وادادگی دعوت نکنید. شما مؤمنان پیروزید و بالاتر از همه هستید! خدا با شماست و تلاش هایتان را بی نتیجه نخواهد گذاشت!

سوره محمد آیه ۳۵

۴.۱۲. مؤمنان پای کار؛ قدرت خدا و ضامن موفقیت جامعه

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

ای پیامبر! خداوند و مؤمنانی که از تو پیروی می کنند، برای حمایت تو کافی است

سوره انفال آیه ۶۴

۴.۱۳. فتح و نصرت در گرو یاری دین خدا

وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

و (نعمت) دیگری که آن را دوست دارید به شما می بخشد، و آن یاری خداوند و پیروزی نزدیک است و مؤمنان را بشارت ده (به این پیروزی بزرگ)

سوره صف آیه ۱۳

۴.۱۴. خداوند شکست ناپذیر، یاریگر یاری کنندگان دین خدا

وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ

و خداوند کسانی را که یاری او کنند یاری می کند خداوند قوی و شکست ناپذیر است.

سوره حج آیه ۴۰